

Životopis pape emeritusa Benedikta XVI.

VATIKAN (IKA)

31.12.2022.

Kardinal Joseph Ratzinger, papa emeritus Benedikt XVI., rođen je na Veliku subotu, 16. travnja 1927., u Marktlu na Innu, u biskupiji Passau u Njemačkoj, a istoga je dana i kršten. Joseph Ratzinger proveo je djetinjstvo i mladost u Traunsteinu, gradiću na granici s Austrijom, 30 km udaljenom od Salzburga. U takvu okruženju, koje je on sam označio kao “mozartovsko”, primio je kršćanski, ljudski i kulturalni odgoj. Razdoblje njegove mladosti nije bilo lagano.

Vjera i obiteljski odgoj pripremili su ga na suočavanje s teškim iskustvom tih vremena, kad je nacistički režim održavao ozračje snažnoga neprijateljstva prema Katoličkoj Crkvi. Mladi Joseph vidio je kako su nacisti pretukli župnika prije nego što je išao slaviti misu. Upravo je u takvoj teškoj situaciji morao otkriti ljepotu i istinu vjere i Krista, pri čemu je temeljnu ulogu odigralo držanje njegove obitelji koja je uvijek davala jasno svjedočanstvo dobrote i nade, ukorijenjeno u svjesnom pripadanju Crkvi.

Posljednjih mjeseci II. svjetskog rata bio je unovačen u pomoćnu protuzračnu službu. Od 1946. do 1951. godine studirao je filozofiju i teologiju na Filozofsko-teološkoj visokoj školi u Freisingu i na Münchenskom sveučilištu u Bavarskoj. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1951. Godinu dana kasnije započeo je s poučavanjem na Visokoj školi u Freisingu.

Godine 1953. postigao je doktorat iz teologije o temi “Narod i Božji dom u Augustinovu nauku o Crkvi”. Četiri godine kasnije, pod vodstvom poznatoga profesora fundamentalne teologije Gottlieba Söhngena obranio je habilitacijski rad “Teologija povijesti svetoga Bonaventure”. Nakon što je poučavao dogmatiku i fundamentalnu teologiju na Filozofsko-teološkoj visokoj školi u Freisingu, nastavio je s poučavanjem na različitim sveučilištima: od 1959. do 1963. u Bonnu, od 1963. do 1966. u Münsteru, te od 1966. do 1969. u Tübingenu. U toj posljednjoj godini pozvan je za profesora dogmatike i povijesti dogme na Sveučilište u Regensburgu, gdje je odmah preuzeo službu potpredsjednika Sveučilišta.

Od 1962. do 1965. godine dao je značajan doprinos, kao “ekspert” na Drugom vatikanskom saboru, u svojstvu teološkog savjetnika nadbiskupa Kölna kardinala Josepha Fringsa. Intenzivna znanstvena djelatnost pribavila mu je značajne zadatke u službi Njemačke biskupske konferencije i u Međunarodnoj teološkoj komisiji.

Godine 1972., zajedno s Hans Urs von Balthasarom, Henrijem de Lubacom i drugim velikim teolozima utemeljio je teološki časopis *Communio*.

Papa Pavao VI. imenovao ga je 25. ožujka 1977. nadbiskupom Münchena i Freisinga, a 28. svibnja primio je biskupski red. Nakon 80 godina bio je prvi dijecezanski svećenik koji je preuzeo pastoralno vođenje te velike bavarske nadbiskupije. Izabrao je biskupsko geslo "Suradnik istine", te ga je sam i protumačio: "S jedne strane, činilo mi se da je takav bio odnos između moga prethodnoga zadatka da budem profesor i novoga poslanja. Premda na različite načine, ono što je bilo ostaje u igri, bilo je traženje istine, služenje istini. S druge strane, izabrao sam ovo geslo jer je u današnjem svijetu tema istine gotovo sasvim prešućena; čini se doista kao da bi bila nešto preveliko za čovjeka, unatoč tome što se sve raspada nedostaje li istine".

Na Konzistoriju od 27. lipnja iste godine, Pavao VI. kreirao ga je kardinalom prezbiterom s naslovnom crkvom Santa Maria Consolatrice al Tiburtino. Godine 1978. kardinal Ratzinger sudjelovao je na konklavi koja se održala 25. i 26. kolovoza, na kojoj je izabran Ivan Pavao I. koji ga je imenovao svojim posebnim izaslanikom na III. međunarodnom mariološkom kongresu u Guayaquilu u Ekvadoru, od 16. do 24. rujna. U listopadu iste godine sudjelovao je na konklavi na kojoj je izabran Ivan Pavao II.

Bio je predavač na V. redovnoj općoj skupštini Sinode biskupa 1980. godine o Poslanju kršćanske obitelji u suvremenom svijetu te delegirani Predsjednik VI. redovne opće skupštine 1983. godine o Pomirenju i pokori u poslanju Crkve.

Ivan Pavao II. imenovao ga je 25. studenoga 1981. godine prefektom Kongregacije za nauk vjere i predsjednikom Papinske biblijske komisije te Međunarodne teološke komisije. Odrekao se pastoralnoga upravljanja Nadbiskupijom Münchena i Freisinga 15. veljače 1982. Papa ga je 5. travnja 1993. uzdigao u kardinalski red biskupa te mu je dodijeljen suburbikarni naslov Velletri – Segni.

Bio je Predsjednik Komisije za pripremu Katekizma Katoličke Crkve, a nakon šest godina rada (1986. – 1992.) predstavio je Svetom Ocu novi Katekizam. Ivan Pavao II. odobrio je 6. studenoga 1998. njegovo uzdizanje u službu vicedekana Kardinalskoga zbora, a 30. studenoga 2002. godine u službu dekana, čemu je slijedilo i dodjeljivanje suburbikarnoga naslova Ostije. Na proslavi XII. stoljeća uspostave Biskupije u Paderbornu u Njemačkoj 3. siječnja 1999. bio je papin posebni izaslanik. Od 13. studenoga 2000. godine je počasni akademik Papinske akademije znanosti.

U Rimskoj kuriji bio je član Vijeća Državnoga tajništva za odnose s državama, Kongregacija za istočne Crkve, za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, za biskupe, za evangelizaciju naroda, za katolički odgoj, za kler i za kauze svetih; potom Papinskih vijeća za promicanje jedinstva kršćana i za kulturu; Vrhovnoga suda Apostolske signature; te Papinskih komisija za Latinsku Ameriku, "Ecclesia Dei", za autentično tumačenje Zakonika kanonskog prava i za reviziju Zakonika istočnoga kanonskog prava.

Među njegovim brojnim izdanjima posebno mjesto zauzima knjiga "Uvod u kršćanstvo", zbirka sveučilišnih predavanja o apostolskoj ispovijesti vjere, objavljena 1968. godine; "Dogma i propovijedanje" (1973.), antologija eseja, homilija i razmišljanja posvećenih pastoralu. Velik je odjek polučio njegov govor održan na Bavarskoj akademiji na temu "Zašto sam još uvijek u Crkvi", u kojem je, na uobičajeno jasan način, izjavio: "Samo je u Crkvi moguće biti kršćanin, a ne na rubovima Crkve".

Niz njegovih izdanja obilno je nastavljen tijekom godina, te je predstavljao smjerokaz brojnim osobama, posebno onima koji su htjeli dublje proučiti teologiju. Godine 1985. objavio je knjigu-intervju "Izvještaj o vjeri", a 1996. "Sol zemlje". Prigodom njegova sedamdesetoga rođendana izdana je knjiga "U školi istine", u kojoj različiti autori oslikavaju razne vidike njegove osobnosti i djela.

Brojni su doktorati honoris causa koje je primio od sljedećih institucija: College of St. Thomas in St. Paul (Minnesota, SAD) 1984.; Katoličko sveučilište u Limi 1986.; Katoličko sveučilište u Eichstättu 1987.; Katoličko sveučilište u Lublinu 1988.; Sveučilište u Navarri (Pamplona, Španjolska) 1998.; Slobodno sveučilište Maria Santissima Assunta (LUMSA) u Rimu 1999.; Teološki fakultet Sveučilišta u Breslavu (Poljska) 2000.

Kardinal Joseph Ratzinger izabran je za nasljednika pape Ivana Pavla II. na konklavi 19. travnja 2005. godine. Papinsku inauguracijsku misu slavio je 24. travnja, kada mu je predan palij i Ribarev prsten. U posjed svoje katedralne crkve velike bazilike Sv. Ivana Lateranskog stupio je 7. svibnja.

Za svoje papinske službe imao je 24 inozemna putovanja. Prvo je bilo u Koeln u Njemačkoj za Svjetski dan mladih u kolovozu 2005. Posljednje putovanje bilo je u Libanon u rujnu 2012. [Hrvatsku je pohodio 4. i 5. lipnja 2011. u prigodi Prvoga nacionalnog dana katoličkih obitelji.](#)

Osim europskih zemalja, posjetio je i Latinsku Ameriku, Afriku, Bliski istok, SAD i gostovao u Ujedinjenim narodima. Također je trideset puta pastoralno putovao unutar Italije.

Prvu encikliku "Deus caritas est" objavio je na Božić 2005, a drugu "Spe salvi" 2. studenoga 2007. Treću "Caritas in veritate" 29. lipnja 2009. U studenome 2012. završio je svoju trilogiju o životu i učenju Isusa Krista "Isus iz Nazareta".

Benedikt XVI. napisao je četiri postsinodske apostolske pobudnice – "Sacramentum Caritatis", o euharistiji, izvoru i vrhuncu života i poslanju Crkve, u veljači 2007.; "Verbum Domini", o Riječi Božjoj u životu i poslanju Crkve, u rujnu 2010; "Africae Munus" o Crkvi u Africi u studenome 2011. te "Ecclesia in Medio Oriente" o Crkvi na Bliskom istoku u rujnu 2012.

Na Svjetski dan bolesnika, 11. veljače 2013., Benedikt XVI. kardinalima okupljenima na konzistoriju u Vatikanu objavio je odreknuće od papinske službe: "U današnjem svijetu, izloženom brzim promjenama i potresanom veoma važnim pitanjima za život vjere, za upravljanje lađom svetog Petra i naviještanje evanđelja potrebni su također tjelesna i duševna snaga, koja se, posljednjih mjeseci, kod mene smanjila tako da moram priznati da nisam više sposoban dobro vršiti povjerenu mi službu. Zbog toga, duboko svjestan težine ovoga čina, u punoj slobodi, izjavljujem da se odričem službe Rimskog biskupa, nasljednika svetog Petra, koju su mi 19. travnja 2005. povjerili kardinali, tako da će od 28. veljače 2013., u 20 sati, stolica Svetog Petra biti upražnjena i morat će se sazvati – od strane onih kojima je to zadaća – konklave za izbor novog pape".

U svom posljednjem nedjeljnom Angelusu hodočasnici okupljenima 24. veljače na vatikanskom trgu Benedikt XVI. rekao je: "Gospodin me zove 'uspjeti se na goru', da se još više posvetim molitvi i razmatranju. Ali to ne znači napustiti Crkvu, štoviše, ako to Bog traži od mene to je upravo zato da joj mogu nastaviti služiti s istim predanjem i ljubavlju kojom sam to činio do sada, ali na jedan način koji više odgovara mojoj dobi i mojim snagama".

Nakon odreknuća od službe papa emeritus živio je povučenim životom u preuređenom samostanu Majke Crkve u Vatikanskim vrtovima. U lipnju 2020. godine nenadano je napustio Vatikan i nakratko posjetio bolesnoga brata Georga u Regensburgu, koji je ubrzo umro, 1. srpnja. Zbog pandemije koronavirusa i zdravstvenih problema papa emeritus njegov je pokop morao pratiti preko videoprijenosa.